

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο

*Αξιοποίηση
των θεσμικών
δυνατοτήτων*

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εκτός από τις κυρίως θεσμικές δυνατότητες, τις οποίες του παρέχει ο ιδρυτικός του νόμος και θα εκτεθούν αναλυτικά στη συνέχεια, ο Συνήγορος του Πολίτη συμμετέχει επίσης σε συλλογικά όργανα του κράτους, με σκοπό να αξιοποιηθεί η εμπειρία του σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και καταπολέμησης της κακοδιοίκησης. Ειδικότερα:

Ο καθηγητής Νικηφόρος Διαμαντούρος, υπό την ιδιότητά του ως Συνηγόρου του Πολίτη, αποτελεί εκ του νόμου τακτικό μέλος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ). Ως αναπληρωματικό μέλος έχει οριστεί ο Βοηθός Συνήγορος Γιώργος Καμίνης, υπεύθυνος για τον Κύκλο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η ΕΕΔΑ συστήθηκε με τον Ν. 2667/1998 και σύμφωνα με αυτόν λειτουργεί παρά τω πρωθυπουργώ ως συμβουλευτικό όργανο της πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Η βασική ιδέα για τη δημιουργία της ΕΕΔΑ είναι η ανάγκη για διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων που σχετίζονται με το καθεστώς των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα και το εξωτερικό, η ενημέρωση της κοινής γνώμης για τους σχετικούς κινδύνους παραβίασης που ελλοχεύουν και, προπαντός, η παροχή συμβουλών για τη χάραξη κεντρικής πολιτικής που αφορά στα δικαιώματα του ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ λειτουργεί σε ολομέλεια και σε τμήματα. Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Βοηθός Συνήγορος μετέχουν στην Ολομέλεια και στο Δ' Τμήμα, το οποίο έχει ως αντικείμενο την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη είναι εκ του νόμου μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης (ΕΣΔΜ), το οποίο συ-

στήθηκε δυνάμει του άρθρου 2 του Ν. 2889/2000 (ΦΕΚ Α' 196) και της αρ. ΔΙΔΚ/Φ.7/21778 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΦΕΚ Β' 1218). Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του ΕΣΔΜ είναι και η εισήγηση προς την κυβέρνηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης. Στις 13 Φεβρουαρίου 2002 συνεδρίασε η Ολομέλεια του ΕΣΔΜ. Παρέστη ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος παρουσίασε εκτενή εισήγηση με θέμα «Το μεταρρυθμιστικό σχέδιο για το σύγχρονο κράτος», στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτεία» που ήδη υλοποιείται από το ΥΠΕΣΔΔΑ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις αρχές που διέπουν τη χάραξη δημόσιας πολιτικής, καθώς και τις βασικές δράσεις για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα. Οι μηχανισμοί υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής της πολιτικής αυτής ορίζονται από τον Ν. 2880/2001.

Οι βασικές θεσμικές δυνατότητες που παρέχονται στον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να εκπληρώσει την αποστολή του, καθορίζονται στον ιδρυτικό του νόμο (2477/1997) και στον Κανονισμό Λειτουργίας του (ΠΔ 273/1999). Είναι δε οι ακόλουθες:

- Σύνταξη επίσημης έκθεσης, στην οποία παρουσιάζονται οι σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνονται προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία για νομοθετικές, οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις, οι οποίες έχουν στόχο τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Η έκθεση υποβάλλεται τον Μάρτιο κάθε έτους στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

- Σύνταξη ειδικών θεματικών εκθέσεων κατά τη διάρκεια του έτους για ζητήματα ιδιαίτερης σοβαρότητας. Αυτές οι εκθέσεις υποβάλλονται στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιούνται στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς.
- Σύνταξη πορισμάτων, τα οποία γνωστοποιούνται στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό και στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Αρχής και έχουν προκαλέσει ιδιαίτερα το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί επίσης να επιληφθεί αυτεπάγγελτα. Το πόρισμα μιας τέτοιας έρευνας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο. Η δυνατότητα διενέργειας αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης κ.λπ., η οποία δεν τελεί υπό την άδεια καμίας άλλης αρχής, ενισχύει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη.

Αν κατά την έρευνα μιας υπόθεσης ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώσει παράνομη συμπεριφορά λειτουργού, υπαλλήλου ή μέλους της διοίκησης ή άρνηση συνεργασίας με την Αρχή, μπορεί να προκαλέσει την πειθαρχική δίωξη του υπαίτιου ή, αν ο υπαίτιος δεν υπόκειται σε πειθαρχικό έλεγχο, να προτείνει τη λήψη άλλων πρόσφορων μέτρων. Κατά τη διάρκεια του 2002 ο Συνήγορος του Πολίτη έκανε συχνά χρήση αυτού του μέτρου. Σε περιπτώσεις δε που προέκυψαν αποχρώσεις ενδείξεις για την τέλεση αξιόποινων πράξεων από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, διαβίβασε την έκθεση στον αρμόδιο εισαγγελέα.

2. ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΤΣΑ

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκπόνησε ειδική έκθεση, στην οποία η Αρχή διατύπωσε συγκεκριμένες προτάσεις για την οργάνωση και τη λειτουργία του ΔΙΚΑΤΣΑ. Η έκθεση αυτή υποβλήθηκε στις 27.6.2002 στον Πρωθυπουργό και στον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιήθηκε στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγρ. 5, εδάφιο 3 του ιδρυτικού νόμου της Αρχής.

Σύμφωνα με την έκθεση, η οποία στηρίζε-

ται σε διαπιστώσεις που προέκυψαν από μεγάλο αριθμό σχετικών αναφορών που διερεύνησε ο Συνήγορος του Πολίτη, τα κύρια προβλήματα λειτουργίας του ΔΙΚΑΤΣΑ είναι:

- η μεγάλη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτημάτων,
- η ελλιπής επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους πολίτες, και
- η εν γένει προβληματική διαδικασία αναγνώρισης των τίτλων σπουδών.

Με στόχο την επαναοριοθέτηση των αρμοδιοτήτων του ΔΙΚΑΤΣΑ και τη βελτίωση της λειτουργίας του, η έκθεση περιλαμβάνει οργανωτικές προτάσεις οι οποίες αφορούν στη σύνταξη νέου οργανισμού, στη βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής του Κέντρου, στη δημιουργία κέντρου πληροφόρησης, στη διεύρυνση των επιτροπών κρίσης και στην υιοθέτηση κινήτρων για την προσέλκυση επιστημόνων ικανών να στελεχώνουν την ηγεσία του Κέντρου και τις επιτροπές του. Περιλαμβάνει επίσης μια σειρά προτάσεων σχετικά με την πρόβλεψη δυνατότητας διοικητικής προσφυγής, την προσαρμογή της διαδικασίας αναγνώρισης των τίτλων σπουδών στις σύγχρονες απαιτήσεις, τη διαδικασία παροχής ισοτιμίας και αναγνώρισης τίτλων ΑΕΙ κρατών μελών της ΕΕ και την προσήκουσα συμμόρφωση του Κέντρου στις αποφάσεις των δικαστηρίων.

Πιστεύεται ότι οι προτάσεις αυτές θα συμβάλουν στην εύρυθμη λειτουργία του ΔΙΚΑΤΣΑ, στην αποκατάσταση της αξιοπιστίας του έναντι των πολιτών και στη διεύρυνση της αποστολής του κέντρου, ώστε να αναδειχθεί αυτό σε αξιόπιστο σύμβουλο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και σε μηχανισμό αξιοποίησης της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας του προς όφελος της δομής, της οργάνωσης και της λειτουργίας της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

3. ΑΥΤΟΨΙΕΣ

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο (άρθρο 4, παράγρ. 5 του Ν. 2477/1997), κατά τη διερεύνηση των αναφορών ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να διενεργεί αυτοψίες, προκειμένου να διαμορφώσει ίδια αντίληψη για πραγματικά γεγονότα ή καταστάσεις. Η εμπειρία της Αρχής

επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα διενέργειας και την αποτελεσματικότητα των αυτοψιών σε πολλές περιπτώσεις, ιδίως όταν πρόκειται για διερεύνηση υποθέσεων που αφορούν σε πολεοδομικά και άλλα συναφή θέματα του Κύκλου Ποιότητας Ζωής, εξαιτίας της φύσης των οικείων υποθέσεων. Οι περιπτώσεις στις οποίες ο Συνήγορος του Πολίτη πραγματοποίησε αυτοψία κατά το 2002 είναι οι ακόλουθες, κατά Κύκλο.

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΧΩΡΟΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΚΑΡΥΣΤΟ

Τον Μάιο διενεργήθηκε αυτοψία στο Αστυνομικό Τμήμα Καρύστου με σκοπό τον έλεγχο του χώρου κράτησης λαθρομεταναστών και αιτούντων άσυλο. Διαπιστώθηκε η ανεπάρκεια του χώρου που είχε διατεθεί για την κράτηση των παράνομα εισελθόντων αλλοδαπών στην Κάρυστο, επειδή δεν τηρούνταν ο κανόνας διαχωρισμού των γυναικών και των παιδιών από τους ενήλικες άνδρες (κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 12 και 16 του Σωφρονιστικού Κώδικα) και λόγω πλήρους έλλειψης εγκαταστάσεων λουτρού. Η έλλειψη αυτή αποτελεί βασική ένδειξη για τον χαρακτηρισμό της μεταχείρισης κρατουμένων ως εξ αντικειμένου εξευτελιστικής, με την έννοια του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Επίσης, διαπιστώθηκε η ανεπαρκής ποσότητα τροφής, παρά την πρόβλεψη ικανοποιητικού πλέον ποσού τροφείων, και η πλήρης έλλειψη πρωινού, ακόμη και για τα μικρά παιδιά. Εντοπίστηκαν παραλείψεις κατά τη μεταγωγή κρατουμένων για ιατρική παρακολούθηση στο τοπικό νοσοκομείο και επιβεβαιώθηκε η γενικότερη έλλειψη συντονισμού των αρμόδιων υπηρεσιών για την κράτηση των παράνομα εισερχόμενων στη χώρα αλλοδαπών, που έχει επισημανθεί και σε προηγούμενες αυτοψίες (*Επίσημα έκθεση 2001*, σ. 271-272). Τέλος, επισημάνθηκαν παράνομες πρακτικές ως προς τη χρονική διάρκεια της κράτησης προσώπων που ζητούν άσυλο, καθώς και η ελλιπής ενημέρωσή τους εκ μέρους των αρμόδιων αστυνομικών υπηρεσιών (υπόθεση 9565/2002).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ,
ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τον Φεβρουάριο διενεργήθηκε αυτοψία στο Αστυνομικό Τμήμα Καλλιθέας. Ο χώρος των κρατητηρίων ήταν καθαρός, με φυσικό φωτισμό και εσωτερικό διάδρομο για την κίνηση των κρατουμένων. Οι κρατούμενοι, σε συνομιλία τους με τα μέλη του κλιμακίου του Συνήγορου του Πολίτη, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τις καλές συνθήκες διαβίωσης (ζεστό νερό, καλό φαγητό από τη λέσχη των αστυνομικών). Οι κοιτώνες, τα κρεβάτια και τα κλινοσκεπάσματα κάλυπταν επαρκώς τις ανάγκες των 9 κρατουμένων, ωστόσο ο σχεδιασμός του παλαιού κτιρίου στο οποίο στεγάζεται το Αστυνομικό Τμήμα Καλλιθέας δεν επιτρέπει τη στέγαση μεγάλου αριθμού κρατουμένων. Όπως έχει επανειλημμένα επισημάνει σε επιστολές και εκθέσεις του ο Συνήγορος του Πολίτη, οι χώροι αστυνομικής κράτησης, ακόμη και όταν δεν καλούνται να φιλοξενήσουν μεγάλο αριθμό αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στη χώρα, πρέπει να διαρρυθμιστούν προκειμένου να ανταποκρίνονται στα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (αποφάσεις Δικαστηρίου ΕΣΔΑ «Peers κατά Ελλάδας» της 19ης Απριλίου 2001, «Dougoz κατά Ελλάδας» της 6ης Μαρτίου 2001).

Δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση ο κρατούμενος που είχε υποβάλει την αναφορά αφέθηκε ελεύθερος δύο εβδομάδες μετά τη συμπλήρωση του τριμήνου κράτησής του, ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε την ανάγκη πιστής τήρησης της σχετικής διάταξης του άρθρου 44, παράγρ. 3 του Ν. 2910/2001, με την οποία το τρίμηνο θεσπίζεται ως ο ανώτατος χρόνος διοικητικής κράτησης των προς απέλαση αλλοδαπών. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης ακολούθησε τη σχετική επισήμανση με σχετική διαταγή του προς τις αστυνομικές διευθύνσεις (υπόθεση 3587/2002).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ,
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Τον Μάιο διενεργήθηκε αυτοψία σχετικά με τα παρακάτω ζητήματα:

• Ύστερα από σχετική αναφορά του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, διαπιστώθηκε ότι καθυστερούσε επί εβδομάδες η έναρξη της διαδικασίας παροχής ασύλου, από την Αστυνομική Διεύθυνση Κυκλάδων, σε 85 αλλοδαπούς κρατούμενους στη Σύρο και τη Νάξο. Τελικά, την ημέρα της αυτοψίας ξεκίνησε η διαδικασία συνεντεύξεων των αιτούντων άσυλο.

• Ύστερα από αναφορά πρώην υποδίκου για τις κακές συνθήκες που επικρατούσαν στα αστυνομικά κρατητήρια της Ερμούπολης, στη σχετική αυτοψία διαπιστώθηκε ότι αυτά πληρούσαν μεν στοιχειωδώς τους κανόνες διαχωρισμού των κρατούμενων, ήταν φωτεινά, καθαρά και διέθεταν επαρκή κλινοσκεπάσματα, ωστόσο ήταν ιδιαίτερος αυστηρά από πλευράς ασφάλειας, λόγω της συνεχούς χρήσης τους για μεταγωγές κρατούμενων στο Εφετείο της Σύρου. Πέρα από τη χρήση χειροπέδων, που αποτελεί τον κανόνα κατά τη μεταγωγή, ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε τον προβληματισμό του για το γεγονός ότι οι κρατούμενοι παρέμεναν κλειδωμένοι, χωρίς δυνατότητα προαυλισμού και μάλιστα επιβεβαιώθηκε ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η δυνατότητα χρήσης των χώρων υγιεινής εκ μέρους των κρατούμενων εξαρτάτο από το αν ευκαιρούσε για τη φύλαξη του χώρου ο εκάστοτε υπεύθυνος, ο οποίος εκτελούσε, παράλληλα, και άλλα καθήκοντα.

• Ύστερα από αναφορά ρουμάνου υπηκόου, που κρατούνταν ήδη επί τρεις εβδομάδες περιμένοντας την απάντηση του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για τη δυνατότητα επανεκτέλεσης παλαιάς δικαστικής απέλασης που είχε ήδη εκτελεστεί, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη συζήτησε με διάφορα όργανα της Αστυνομικής Διεύθυνσης Κυκλάδων, με βάση τα νέα δεδομένα (νέα δικαστική κρίση του ενδιαφερομένου, ένταξη στη νομιμοποιητική διαδικασία του Ν. 2910/2001).

Άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη ήταν ότι το μέτρο ασφαλείας της δικαστικής απέλασης έχει εν προκειμένω ολοκληρωθεί με την αρχική εκτέλεσή του και μόνον η έκδοση νέας διοικητικής απέλασης θα έδινε στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα ιεραρχικής προσφυγής και δικαστι-

κής προστασίας, ούτως ώστε να κριθεί κατ' ουσίαν εάν αποτελεί ενεστώτα κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Ωστόσο, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης δεν ακολούθησε αυτή την άποψη επικαλούμενο παλαιότερη γνωμοδότηση (7/2001) του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (υποθέσεις 10798/2002, 11135/2002).

ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΟΜΑΔΑ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Τον Ιούλιο, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη συνόδευσε στον Δήμο Αμαρουσίου τους εκπροσώπους των Ρομά του οικισμού όπισθεν του Ολυμπιακού Σταδίου και επέπτευσε τις διαπραγματεύσεις με τους ελεγχόμενους φορείς και την υπογραφή κοινού μνημονίου για την έναρξη των δράσεων αποκατάστασης. Τελικά, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Δήμου Αμαρουσίου και του συλλόγου των Ρομά. Οι εκεί εγκατεστημένοι Ρομά ανέλαβαν την υποχρέωση αποχώρησης από τον καταυλισμό, ο δε δήμος ανέλαβε την υποχρέωση επιδότησης του ενοικίου όσων Ρομά μισθώσουν κατοικία και προσκομίσουν σχετικό μισθωτήριο συμβόλαιο. Επίσης, ο δήμος δεσμεύθηκε ότι μέσα σε ένα εξάμηνο από την υπογραφή του μνημονίου θα έχουν κατασκευαστεί προσωρινά οικήματα μέσα στα όρια του Δήμου Αμαρουσίου, τα οποία θα παραχωρηθούν στις εν λόγω οικογένειες, έως την κατασκευή μόνιμων κατοικιών στο πλαίσιο προγράμματος του Υπουργείου Εσωτερικών (υπόθεση 6350/2002).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ

Τον Δεκέμβριο διενεργήθηκε αυτοψία με στόχο τη διαμεσολάβηση της Αρχής, για να θεωρηθεί βιβλιάριο προστατευόμενου μέλους οικογένειας (τέκνου) υπαλλήλου του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης, το οποίο κατά τα παρελθόντα έτη είτε δεν θεωρούνταν είτε θεωρούνταν με γραπτή επιφύλαξη (στο πεδίο παρατηρήσεων) ότι αμφισβητείται η πατρότητα. Η πρακτική αυτή, που δεν στηρίζεται σε νομοθετική διάταξη, συνιστά

κατά τούτο παραβίαση της νομιμότητας. Εκκρεμεί η σύνταξη του σχετικού πορίσματος (υπόθεση 7554/2002).

ΚΥΚΛΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΙΚΑ ΔΡΑΜΑΣ - ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΔΡΑΜΑΣ

Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε αυτοψία για τη διερεύνηση υπόθεσης σχετικά με απόφαση του ΙΚΑ να λαμβάνει τη σύνταξη αδελφός τροφίμου στο Θεραπευτήριο της Δράμας και όχι απευθείας το θεραπευτήριο. Ύστερα από την αυτοψία αποκαταστάθηκε η νομιμότητα. Μολονότι ο τελικός αποδέκτης ήταν το θεραπευτήριο, απαιτούνταν μια τυπική διαδικασία παραχώρησης του δικαιώματος από τον εκ του νόμου δικαιούχο, ζήτημα το οποίο τελικά διευθετήθηκε. Επίσης, μετά την αυτοψία ο Συνήγορος του Πολίτη ήλθε σε επαφή με το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, το οποίο απέστειλε κλιμάκιο ελέγχου, προκειμένου να διευκρινιστούν οι προτεραιότητες διάθεσης των χρημάτων για την ποιοτική λειτουργία του θεραπευτηρίου, κυρίως για τη διασφάλιση των απαραίτητων όρων υγιεινής (εσωτερικό βάψιμο, τουαλέτες κ.ά.). Τα προναφερθέντα μέτρα έχουν ήδη αρχίσει να υλοποιούνται (υπόθεση 3032/2001).

ΙΚΑ ΠΥΛΗΣ ΑΞΙΟΥ - ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η αυτοψία πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο για τη διερεύνηση υπόθεσης σχετικά με την αποπληρωμή νοσηλείας από ιδιώτη, την οποία ζήτησε το νοσοκομείο, παρόλο που υπήρχε κάλυψη ασφαλιστικού φορέα. Η ασθενής απεβίωσε στο νοσοκομείο το 1994. Οι συγγενείς ισχυρίζονταν ότι είχαν καταθέσει το βιβλιάριο του ΙΚΑ στο νοσοκομείο, το οποίο όμως ισχυριζόταν το αντίθετο. Η συνεργασία του Συνηγόρου του Πολίτη με τον διοικητή του νοσοκομείου είχε ως αποτέλεσμα να σταλεί έγγραφο προς το ΙΚΑ, προκειμένου να καλύψει αυτό τη δαπάνη και να παύσει η διαδικασία αναζήτησης των χρημάτων μέσω της οικείας ΔΟΥ από τους κληρονόμους του ιδιώτη. Η υπόθεση εκκρεμεί (19948/2002).

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΛΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΩΠΟΥ

Τον Ιούνιο πραγματοποιήθηκε συνάντηση κλιμακίου του Συνηγόρου του Πολίτη με τον Πρόεδρο της Κοινότητας Σκάλας Ωρωπού, τον Διοικητή του Λιμενικού Σταθμού Σκάλας Ωρωπού και υπάλληλο του Λιμενικού Ταμείου Ωρωπού, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα χρήσης του λιμένα Σκάλας Ωρωπού ως εμπορευματικού. Αίτημα της αναφοράς ήταν να χορηγηθεί άδεια φορτοεκφόρτωσης, δηλαδή να χρησιμοποιηθεί ο λιμένας ως εμπορευματικός. Ήδη όμως είχε αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού του ως τουριστικού, με συνέπεια η διοίκηση, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας, να αρνηθεί την ικανοποίηση του αιτήματος. Το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη πιστοποίησε τη νομιμότητα της δράσης της διοίκησης και ενημέρωσε σχετικά τον πολίτη για τις εναλλακτικές δυνατότητες χρήσης άλλων λιμένων της περιοχής (υπόθεση 6790/2002).

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ - ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ - ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ

Τον Σεπτέμβριο, κατά τη διάρκεια προγραμματισμένης αυτοψίας στην περιοχή Θυννί Κοιλιάδας του Νομού Αργολίδας, ειδικός επιστήμονας του Συνηγόρου του Πολίτη υπήρξε αυτόπτης μάρτυρας απόπειρας περιφράξης της παραλίας από ιδιοκτήτη παρακείμενης ιδιοκτησίας. Ο ιδιοκτήτης είχε στην κατοχή του έγγραφο, το οποίο είχε εκδοθεί από την Κτηματική Υπηρεσία Αργολίδας –καθ' υπέρβαση των αρμοδιοτήτων της– στις 18.9.2002, αυθημερόν μετά την αίτησή του, και ανέφερε ότι «[...] δεν έχει αντίρρηση για την κατασκευή περιφράξης στα όρια της ζώνης του αιγιαλού με την ιδιοκτησία [...]», δηλαδή ότι ο ιδιοκτήτης μπορούσε να καταπατήσει τη ζώνη παραλίας, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία. Με άμεση παρέμβαση του ειδικού επιστήμονα προς τις τοπικές αρχές (Λιμενικό Ταμείο, αστυνομία, Δήμος Κρανιδίου κ.λπ.) και μετά την τηλεφωνική επικοινωνία με την αρμό-

δια διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, επιτεύχθηκε η διακοπή των εργασιών, η έναρξη της διαδικασίας για επιβολή προστίμων και η άμεση ανάληψη ενεργειών, σύμφωνα με την υπόδειξη του Συνηγόρου του Πολίτη, για την προώθηση της απαλλοτρίωσης της ζώνης της παραλίας (υπόθεση 17860/2001).

ΥΠΕΧΩΔΕ - ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ - ΔΗΜΟΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ - ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Τον Φεβρουάριο διενεργήθηκε αυτοψία στην περιοχή του Μεσολογγίου, κατά τη διάρκεια της οποίας επιβεβαιώθηκε η αλήθεια των ισχυρισμών ομάδας πολιτών σχετικά με τις παρακάτω παράνομες δραστηριότητες:

- παράνομη τοποθέτηση «container» σε παράκτιο τμήμα της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου και του Αιτωλικού, το οποίο, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των πολιτών, παραχωρήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ με την αιτιολογία αποκατάστασης των Ρομά της περιοχής. Ειδικότερα, στην περίπτωση του Μεσολογγίου η εγκατάσταση των τελευταίων πραγματοποιήθηκε μέσα σε περιοχή προστατευόμενη από τη σύμβαση «Ramsar» και το Δίκτυο Natura 2000.

- ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων από τον Δήμο Μεσολογγίου στην περιοχή της λιμνοθάλασσας, χωρίς σχετική άδεια και χωρίς να λαμβάνονται τα εκ του νόμου προβλεπόμενα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, και

- ανεξέλεγκτη διάθεση λυμάτων στην περιοχή του Αιτωλικού, μπροστά από κατοικίες, με ορατά τα αποτελέσματα του ευτροφισμού, εκπομπή οσμών και σταδιακή επιχλωμάτωση της λιμνοθάλασσας.

Κατά τη διάρκεια της αυτοψίας πραγματοποιήθηκε συνάντηση του κλιμακίου της Αρχής με αρμόδιους φορείς στο γραφείο του νομάρχη (προϊσταμένη της Κτηματικής Υπηρεσίας, αρμόδιοι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος καθώς και της Διεύθυνσης Υγείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Δήμαρχοι Μεσολογγίου και Αιτωλικού, τοπικός βουλευτής και ενδιαφερόμενοι πολίτες). Κατά τη συνάντηση επισημάνθηκαν από το κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πο-

λίτη οι παραβιάσεις της εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος. Τονίστηκε ότι δεν είναι νόμιμη, έστω και προσωρινή, εγκατάσταση των Ρομά μέσα σε περιοχή προστατευόμενη από τη σύμβαση «Ramsar» και χαρακτηρισμένη ως περιοχή του Δικτύου Natura 2000. Οι εκπρόσωποι της Αρχής πρότειναν την άμεση εξεύρεση χώρου για την εγκατάσταση των Ρομά. Συζητήθηκε η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί εξαιτίας της παράνομης διάθεσης απορριμμάτων μέσα στην προστατευόμενη περιοχή και ζητήθηκε η άμεση διακοπή της απόρριψης και η αποκατάσταση του χώρου, καθώς και η διακοπή διάθεσης λυμάτων στην περιοχή του Αιτωλικού.

Ο νομάρχης δεσμεύθηκε να αρχίσει τις εργασίες για την απομάκρυνση των μπάζων και την αποκατάσταση του χώρου. Έως τις 31.12.2002 δεν είχε γίνει πάντως καμία ενέργεια.

Αντίθετα, όπως διαπιστώθηκε τον Αύγουστο του 2002, η κατάσταση που δημιουργείται από την επέκταση των μπαζωμένων περιοχών έχει επιδεινωθεί. Η διάθεση των απορριμμάτων συνεχίζεται, καθώς δεν έχει δημιουργηθεί νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων στην περιοχή. Η Κτηματική Υπηρεσία βεβαίωσε ότι δεν υπάρχει άλλη ελεύθερη διαθέσιμη περιοχή στον νομό που να μπορεί να φιλοξενήσει την προσωρινή εγκατάσταση των Ρομά, ενώ ο Δήμαρχος Μεσολογγίου ζήτησε από το ΥΠΕΧΩΔΕ την εξαίρεση της λιμνοθάλασσας του Μεσολογγίου από τις προστατευτικές ρυθμίσεις του Δικτύου Natura 2000 και τη σύμβαση «Ramsar». Η Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ συμφωνεί με τις θέσεις της Αρχής, αλλά έμπρακτα δεν έχει γίνει καμία ενέργεια. Οι πολίτες έχουν προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (υπόθεση 2289/2000).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τον Ιανουάριο διενεργήθηκε αυτοψία στη θέση Σαραντάρη της Σκάλας Ωρωπού, στο πλαίσιο διερεύνησης αναφορών για παράνομη λειτουργία πτηνοτροφείου. Διαπιστώθηκε κατ' αρχάς ότι οι εγκαταστάσεις του πτηνοτροφείου

είχαν καταστραφεί εξαιτίας δυσμενών καιρικών φαινομένων. Όμως, η χρόνια ανεξέλεγκτη διάθεση των αποβλήτων του πτηνοτροφείου φαίνεται να έχει επηρεάσει δυσμενώς το φυσικό περιβάλλον, δημιουργώντας επιπλέον σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Άλλο πρόβλημα που διαπιστώθηκε είναι η παρεμπόδιση της ελεύθερης ροής του ρέματος της περιοχής, τόσο από τις εγκαταστάσεις του πτηνοτροφείου όσο και από εργασίες δόμησης στα ανάντη του πτηνοτροφείου. Ειδικότερα, έχει γίνει προσπάθεια περιορισμού της κοίτης του ρέματος με τσιμεντένιο τοιχίο. Με έγγραφό του προς τον Νομάρχη Ανατολικής Αττικής, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε την έκδοση πρωτοκόλλου και την άμεση σύσταση συνεργείου κατεδάφισης των εγκαταστάσεων του πτηνοτροφείου, καθώς και τον έλεγχο των περιβαλλοντικών συνθηκών με λήψη δειγμάτων υπόγειου και επιφανειακού νερού και εδάφους και χημική ανάλυσή τους. Σε περίπτωση διαπίστωσης ρύπανσης, πρέπει να εκπονηθεί μελέτη και να εκτελεστούν εργασίες αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης, ζητήθηκε:

- η πραγματοποίηση αυτοψίας από τις υπηρεσίες της Πολεοδομίας και τις τεχνικές υπηρεσίες της ΝΑ Ανατολικής Αττικής κατά μήκος του ρέματος στην ανάντη περιοχή των εγκαταστάσεων, για την καταγραφή των αυθαίρετων κατασκευών και την έναρξη των σχετικών διαδικασιών·
- η οριοθέτηση του ρέματος·
- η αποκατάσταση της κοίτης του και, τέλος,
- η επιβολή προστίμων, ανάλογου ύψους με το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί, στους λειτουργούντες το παράνομο πτηνοτροφείο, σύμφωνα με την παράγρ. 1 του άρθρου 30 του Ν. 1650/1986.

Τα ευρήματα της αυτοψίας κοινοποιήθηκαν στον αρμόδιο εισαγγελέα και τις αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες. Το πτηνοτροφείο έπαψε να λειτουργεί, πιθανώς λόγω της καταστροφής που υπέστη, χωρίς όμως να έχουν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποκατάσταση του ρέματος, ενώ έως τις 31.12.2002 δεν υπήρξε καμιά αντί-

δραση εκ μέρους της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Η εισαγγελική αρχή έχει ήδη αρχίσει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης (υπόθεση 11913/2000). Ας σημειωθεί ότι το ρέμα πλημμύρισε τον Ιανουάριο του 2003 προκαλώντας καταστροφές.

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ

Μετά τον σημαντικό αριθμό αναφορών που στρέφονταν κατά αδικαιολόγητων παραλείψεων του Πολεοδομικού Γραφείου Γλυφάδας (ΠΠΓ), ο Συνήγορος του Πολίτη πραγματοποίησε σειρά αυτοψιών, όπου διαπίστωσε, κατ' επανάληψη, συστηματικές οικοδομικές παραβάσεις στην περιοχή της Γλυφάδας. Επισήμανε επίσης την προνομιακή μεταχείριση που φαίνεται να επιφυλάσσει το ΠΠΓ σε συγκεκριμένους κατασκευαστές, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση των πολιτών και την καταστροφή του οικιστικού περιβάλλοντος. Ο Συνήγορος του Πολίτη πιστοποίησε την ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών, ζήτησε την καταγραφή τους και την έναρξη της διαδικασίας που προβλέπει ο νόμος, τόνισε δε ότι το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με μέτρα όπως η διακοπή οικοδομικών εργασιών στη φάση κατασκευής, η επιβολή προστίμων, η αυστηρή εφαρμογή του νόμου, η άμεση κατεδάφιση πριν από την πώληση από τον κατασκευαστή κ.λπ., ώστε να εδραιωθεί η πεποίθηση στους πολίτες ότι η δημοτική αρχή δεν θα επιτρέψει την κατασκευή αυθαίρετων κατασκευών. Αποτέλεσμα των ενεργειών του Συνηγόρου του Πολίτη είναι η συχνότερη πραγματοποίηση αυτοψιών εκ μέρους της Πολεοδομίας, ενώ ως προς το θέμα της κατεδάφισης η κατάσταση δεν είχε αλλάξει ουσιαστικά έως τις 31.12.2002 (υποθέσεις 4861/1999, 4714/1999, 4889/2000, 8107/2000, 11015/2000, 15486/2000, 17826/2000, 1434/2002, 580/2002).

ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ ΒΟΧΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Τον Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε αυτοψία στο πλαίσιο διερεύνησης αναφορών σχετικά με προβλήματα που δημιουργούνται από την ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων σε χώρους εντός

των διοικητικών ορίων των δύο δήμων. Διαπιστώθηκε η παύση λειτουργίας μιας από τις δύο «χωματερές», χωρίς όμως να έχουν ληφθεί τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Ως προς τη δεύτερη χωματερή, παρά τη δέσμευση του δήμου για παύση της λειτουργίας της, διαπιστώθηκε η συνέχιση της απόρριψης και η καύση των απορριμμάτων. Σε καμία από τις δύο περιπτώσεις δεν έχουν ληφθεί μέτρα ελέγχου και αποκατάστασης του περιβάλλοντος (υποθέσεις 14862/2001, 14864/2001).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
Οι αυτοψίες που πραγματοποιήθηκαν στην Κω τον Ιούλιο σε συνεργασία με εκπροσώπους του ΥΠΕΧΩΔΕ, της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου αποσκοπούσαν στη διαπίστωση της έκτασης της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος, συγκεκριμένα των υγροτόπων Αλυκής Τυγκακίου και Ψαλιδίου, εξαιτίας της ανέγερσης αυθαίρετων κατασκευών και της λειτουργίας επιχείρησης με ψυχαγωγική δραστηριότητα (Waterpark) αντίστοιχα. Το κλιμάκιο των επιστημόνων του Συνηγόρου του Πολίτη πραγματοποίησε στη συνέχεια συνάντηση με τους αρμόδιους φορείς, τόσο στην Κω όσο και στη Ρόδο, με αποτέλεσμα την αποδοχή των προτάσεων της Αρχής και την άμεση ενεργοποίηση των υπηρεσιών για την αποτελεσματική προστασία των υγροτόπων, με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, όπως η κατεδάφιση των αυθαίρετων κατασκευών και η ανάκληση της νομαρχιακής απόφασης που νομιμοποιούσε τη λειτουργία της επιχείρησης (υπόθεση 9189/2001).

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ ΗΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ - ΚΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ - ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΦΕΙΑΣ - ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ - 2η ΔΕΚΕ ΠΑΤΡΩΝ
Μετά τις αναφορές πολιτών διενεργήθηκε τον Ιούνιο αυτοψία στο χωριό Άνω Αμυγδαλιές και στο φαράγγι της Νέδας. Η πρώτη περίπτωση αφορούσε στη μη ολοκλήρωση απαλλοτριώσεως από το 1967, στη μη ολοκλήρωση της επαρχιακής οδού από το Φανάρι στις Άνω Αμυγδαλιές

και στη μη εφαρμογή δικαστικής απόφασης για αποβολή των καταπατητών. Πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον αντινομάρχη, παρουσία της προϊσταμένης της Κτηματικής Υπηρεσίας και του προϊσταμένου των Τεχνικών Υπηρεσιών της ΝΑ Ηλείας. Οι υπηρεσίες δεν είχαν έως τις 31.12.2002 δώσει σαφή απάντηση για τα παραπάνω θέματα. Να σημειωθεί ότι το γραφείο Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ και η Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών συμφωνούν με τις θέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και πιέζουν τις αρμόδιες υπηρεσίες να συμμορφωθούν.

Επίσης, στο φαράγγι της Νέδας διαπιστώθηκε παράνομη αμμοχαλικοληψία στην κοίτη του ποταμού, συγκεκριμένα στο φυσικό όριο των νομών Ηλείας και Μεσσηνίας. Μετά την αυτοψία εκδόθηκε η αρ. 2397/8.7.02 απόφαση του Νομάρχη Ηλείας, η οποία διέταξε την ανάκληση της απόφασης παραχώρησης εκμετάλλευσης για αμμοχαλικοληψία από την κοίτη της Νέδας στην πρώην Κοινότητα Πρασιδακίου, νυν Δήμο Ζαχάρως. Ο δήμος, ωστόσο, παραχώρησε περαιτέρω την εκμετάλλευση σε ιδιωτική εταιρεία. Διενεργήθηκε αυτοψία από το Τμήμα Περιβάλλοντος της ΝΑ, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εταιρεία δεν διέθετε άδεια λειτουργίας ούτε έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Επιβλήθηκαν κυρώσεις (υποθέσεις 10904/2000, 9047/2000).

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
Τον Ιούνιο διενεργήθηκε ύστερα από αναφορά σχετικά με επιλεκτική χορήγηση άδειας απλής χρήσης αιγιαλού για τοποθέτηση τραπεζοκαθισμάτων επιχείρησης στην παραλία Μαρκόπουλου Ωρωπού. Μετά την παρέμβαση της Αρχής προς τη Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων, με το αρ. 6510/408/22.10.02 έγγραφο της διεύθυνσης, δόθηκε εντολή στην Κτηματική Υπηρεσία Ανατολικής Αττικής να ανακαλέσει την άδεια και να προχωρήσει στην ενεργοποίηση Πρωτοκόλλων Διοικητικής Αποβολής και Κατεδάφισης κατά των παραβατών. Στη συνέχεια οι κληρονόμοι των τελευταίων προσέφυγαν στο ΣτΕ και το Διοικητι-

κό Πρωτοδικείο Αθηνών, οπότε, λόγω εκκρεμοδικίας, διακόπηκε η διαμεσολάβηση (υπόθεση 11437/2002).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Τον Αύγουστο πραγματοποιήθηκε αυτοψία με στόχο τη διερεύνηση αναφοράς σχετικά με παράνομη ανόρυξη γεώτρησης στην Παροικία της Πάρου. Από την επιτόπια έρευνα και τις μετρήσεις που πραγματοποίησε κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν τηρηθεί οι αποστάσεις από τις γειτονικές γεωτρήσεις, αφού ήταν πολύ μικρότερες από τις προβλεπόμενες στις σχετικές αποφάσεις του Νομάρχη Κυκλάδων. Επίσης είχε αλλάξει ο σκοπός για τον οποίο είχε ζητηθεί η άδεια, καθώς επρόκειτο για γεώτρηση ύδρευσης και όχι άρδευσης, όπως επέτρεπε η άδεια που είχε παραχωρηθεί. Έπειτα από αυτό, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε την ανάκληση της άδειας, η οποία και πραγματοποιήθηκε από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (υπόθεση 15407/2001).

ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΓΙΡΩΝ-ΑΚΑΝΘΟΥ

Έπειτα από καταγγελία, διενεργήθηκε τον Αύγουστο αυτοψία για να διαπιστωθούν οι συνθήκες λειτουργίας του βιολογικού καθαρισμού και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων. Επιβεβαιώθηκε η βασιμότητα της καταγγελίας και ακολούθησε συνάντηση με τον Δήμαρχο Σταγίρων-Ακάνθου, ο οποίος διαβεβαίωσε ότι θα μεριμνήσει για τη διευθέτηση του θέματος. Έως τις 31.12.2002 δεν υπήρξε καμιά εξέλιξη (υπόθεση 14586/2001).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΠΑΝΔΡΙΤΙΟΥ

Τον Νοέμβριο, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη διενήργησε έλεγχο στις εγκαταστάσεις ιδιωτικού εκπαιδευτηρίου στη Σταμάτα Αττικής, ύστερα από καταγγελίες πολιτών που αμφισβητούσαν τη νομιμότητα της λειτουργίας του. Από τον έλεγχο επιβεβαιώθηκε το περιεχόμενο της έκθεσης αυτοψίας του Πολεοδομικού Γραφείου

Καπανδριτίου. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν αυθαίρετες κατασκευές καθ' υπέρβαση της οικοδομικής άδειας, αλλαγή χρήσης υπογείων και χώρων στάθμευσης σε χώρους κύριας χρήσης, κατασκευές στέγασης ανοικτών κλιμακοστασίων, κατασκευή γηπέδου μπάσκετ και τοιχίων περιτοίχισης κατά παράβαση των οικείων διατάξεων.

Μετά την έκθεση αυτοψίας από το Πολεοδομικό Γραφείο, ο ιδιοκτήτης του εκπαιδευτηρίου υπέβαλε δήλωση αποδοχής της, οι αυθαίρετες κατασκευές κρίθηκαν οριστικά κατεδαφιστέες και επιβλήθηκαν τα νόμιμα πρόστιμα από την υπηρεσία. Παρά ταύτα, με την αυτοψία του Συνηγόρου του Πολίτη αποδείχθηκε ότι στην πραγματικότητα οι ιδιοκτήτες δεν είχαν συμμορφωθεί και το εκπαιδευτήριο εξακολουθούσε να λειτουργεί υπό τις ίδιες συνθήκες. Επιπλέον, η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης διενήργησε έλεγχο κατά την περίοδο των σχολικών διακοπών, οπότε το σχολείο δεν λειτουργούσε, προκειμένου να συνταχθεί έκθεση καταλληλότητας του διδασκλή. Η Αρχή επικοινωνήσε και πάλι με τις αρμόδιες υπηρεσίες, τις οποίες ενημέρωσε για την αυτοψία και τις διαπιστωθείσες παραλείψεις, ζητώντας τις δικές τους ενέργειες για την αποκατάσταση της νομιμότητας. Ήδη η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης προέβη σε επανέλεγχο τον Δεκέμβριο και σε σφράγιση χώρων του υπογείου του εκπαιδευτηρίου (υπόθεση 13532/2002).

ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

Η αυτοψία έγινε για να διαπιστωθεί η βασιμότητα καταγγελιών περί τοποθέτησης κάδων απορριμμάτων μπροστά σε κατοικία και τη μετατροπή οικοπέδου σε χώρο απορριμμάτων. Τον Ιούλιο, κλιμάκιο της Αρχής έκανε επιτόπιο έλεγχο κατά τον οποίο επιβεβαιώθηκαν τα παραπάνω, δηλαδή η τοποθέτηση 5 κάδων ακριβώς μπροστά από την κατοικία του ενδιαφερόμενου πολίτη, ενώ σε απόσταση μεγαλύτερη του ενός χιλιομέτρου κατά μήκος της οδού δεν υπήρχε άλλος κάδος, με συνέπεια το συγκεκριμένο οικόπεδο να χρησιμοποιείται για την απόρριψη μιάζων και άλλων άχρηστων υλικών. Η Αρχή επικοι-

νώνησε επανειλημμένα με τον Δήμαρχο Ερέτριας, ο οποίος τελικά προέβη στον καθαρισμό του οικοπέδου και τη μετατόπιση των κάδων (υπόθεση 884/2001).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΝΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Η αυτοψία που διενεργήθηκε τον Αύγουστο είχε σκοπό να διαπιστωθεί η βασιμότητα καταγγελίας σχετικά με τη λειτουργία πλυντηρίου-λιπαντηρίου αυτοκινήτων στην περιοχή Καμάρας Θεσσαλονίκης. Επιβεβαιώθηκε ότι, παρά την απόφαση σφράγισης των εγκαταστάσεων, οι σφραγίδες είχαν παραβιαστεί από τον ιδιοκτήτη και η επιχείρηση λειτουργούσε. Μετά την αυτοψία πραγματοποιήθηκε εκ νέου έλεγχος από το Αστυνομικό Τμήμα Λευκού Πύργου. Το αστυνομικό τμήμα διαβεβαίωσε με έγγραφό του την Αρχή ότι, σε συνέχεια των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν, το πλυντήριο-λιπαντήριο σφραγίστηκε εκ νέου από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Δυτικής Θεσσαλονίκης και επομένως δεν λειτουργεί (υπόθεση 15474/2000).

ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ - ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΑΟΥΣΑΣ ΠΑΡΟΥ

Η αυτοψία διεξήχθη τον Αύγουστο προκειμένου να διαπιστωθεί η βασιμότητα καταγγελιών για παράνομη χρήση αιγιαλού, αυθαίρετη επιχωμάτωση, ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και λειτουργία καταστημάτων με χρήση μουσικών οργάνων χωρίς την προβλεπόμενη άδεια. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκαν οι προαναφερόμενες παραβάσεις. Το κλιμάκιο της Αρχής διαπίστωσε επίσης ότι ο δήμος είχε εκδώσει άδειες απλής χρήσης αιγιαλού, χωρίς να τηρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Επιπλέον, με την ανοχή του δήμου γινόταν χρήση μουσικών οργάνων, παρά την έλλειψη άδειας και τις μηνύσεις του Αστυνομικού Τμήματος της Νάουσας Πάρου. Ο δήμος εξέδωσε καθυστερημένα –στο τέλος της τουριστικής περιόδου– ανάκληση της άδειας λειτουργίας, παρά την έγκαιρη γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του και τις σχετικές έγγραφες υπομνήσεις από τον Συνήγορο του Πολίτη (υπόθεση 3393/2002).

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΗ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ - ΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Τον Μάρτιο διενεργήθηκε αυτοψία ύστερα από αναφορά τουριστικής εταιρείας, που αντιμετώπιζε τον κίνδυνο ανάκλησης της άδειας κυκλοφορίας τουριστικού τρένου στην πόλη της Ζακύνθου, λόγω της άρνησης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Ζακυνθίων και της ΝΑ Ζακύνθου –που επικαλούνταν και οι δύο αναρμοδιότητα– να χορηγήσουν βεβαίωση βατότητας. Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι αιτία αυτής της δυσλειτουργίας ήταν οι έντονες και πιεστικές αντιδράσεις στην κυκλοφορία του τρένου από επαγγελματικούς συλλόγους που εκπροσωπούσαν αντίθετα οικονομικά συμφέροντα (σωματείο ιδιοκτητών ταξί, ΚΤΕΛ κ.λπ.). Επίσης διαπιστώθηκε η επάρκεια του οδικού δικτύου, για το οποίο απαιτούνταν η βεβαίωση βατότητας. Επιχειρήθηκε η ανεύρεση συμβιβαστικής λύσης ανάμεσα στους φορείς των αντιτιθέμενων οικονομικών συμφερόντων. Τελικά, η διαμεσολαβητική προσπάθεια του Συνηγόρου του Πολίτη διακόπηκε, καθώς ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού ανακάλεσε την άδεια κυκλοφορίας του τρένου, λόγω ανάκλησης της βεβαίωσης βατότητας που είχε προηγηθεί, με αποτέλεσμα η τουριστική εταιρεία να προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια (υπόθεση 14385/2001).

4. ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

4.1 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Στην περίπτωση που ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει, κατά τη διερεύνηση αναφοράς, παράνομη συμπεριφορά διοικητικού οργάνου, συντάσσει έκθεση την οποία διαβιβάζει στο αρμόδιο για τον πειθαρχικό έλεγχο του υπαίτιου όργανο. Στη συνέχεια αναφέρονται συγκεκριμένες περιπτώσεις αιτίσεων άσκησης πειθαρχικού ελέγχου σε βάρος οργάνων της διοίκησης που κατατέθηκαν από τον Συνήγορο του Πολίτη κατά το 2002.

Η σχετική υπόθεση (13244/2001) αφορούσε

στην καθυστέρηση της Διεύθυνσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της ΝΑ Λέσβου να εκδώσει οικοδομική άδεια ανέγερσης ακινήτου για διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Η αρμόδια υπηρεσία δεν αιτιολόγησε επαρκώς την καθυστέρηση ελέγχου του φακέλου, ενώ διαφάνηκε ότι η άρνησή της να εκδώσει την οικοδομική άδεια οφειλόταν στην επικείμενη τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου και όχι στις ελλείψεις του φακέλου. Ο Συνήγορος του Πολίτη, κρίνοντας ότι η καθυστέρηση συνιστά κακοδιοίκηση, κάλεσε τον Νομάρχη Λέσβου να προβεί στις σχετικές ενέργειες, προκειμένου να διαπιστώσει το σύννομο της συμπεριφοράς των υπαλλήλων της αρμόδιας διεύθυνσης και να γνωρίσει στην Αρχή τα αποτελέσματα της έρευνάς του. Ο Νομάρχης δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα του Συνηγόρου του Πολίτη. Η Αρχή απέστειλε νέα επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στον Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας, επισημαίνοντας ότι η παράλειψη ενημέρωσης θεωρείται ως μη διάθεση συνεργασίας με την Αρχή (άρθρο 4, παράγρ. 9 του Ν. 2477/1997). Μετά την παρέμβαση της Αρχής, το Υπουργείο Παιδείας (Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων) παραδέχθηκε ότι κακώς είχε τεθεί στο αρχείο καταγγελία σε βάρος λυκειάρχη των Γιαννιτσών για πλημμελή ενημέρωση των μαθητών σχετικά με τη διαδικασία συμπλήρωσης των μηχανογραφικών εντύπων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και παρήγγειλε στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας τη διενέργεια ΕΔΕ, μετά την οποία επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή έγγραφης επίπληξης (υπόθεση 15753/2002).

Εξαιτίας του αρ. 345/ΓΔ/13.3.02 εγγράφου του ΝΠΔΔ «Ένωση Ελλήνων Χημικών» (ΕΕΧ), με το οποίο διακηρύχθηκε, ρητά πλέον, η πρόθεση της ΕΕΧ «να μη συνεχίσει την αλληλογραφία με το Συνήγορο του Πολίτη» (επί του θέματος του δικαιώματος των μελών της ΕΕΧ να διαγράφονται εκουσίως από αυτήν), ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε την 1η Απριλίου 2002 από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης την παραπομπή της διοίκησης του εν λόγω ΝΠΔΔ σε πει-

θαρχικό έλεγχο για το ιδιώνυμο πειθαρχικό αδίκημα της άρνησης συνεργασίας με την Αρχή (άρθρο 4, παράγρ. 9 του Ν. 2477/1997). Έως το τέλος του 2002 ο υφυπουργός δεν είχε ανταποκριθεί στο σχετικό έγγραφο της Αρχής (υπόθεση 20119/2001).

Έπειτα από την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας επέβαλε πειθαρχική κύρωση στον Διευθυντή του Στρατολογικού Γραφείου Ρεθύμνης, ο οποίος είχε αρνηθεί να εφαρμόσει εγκύκλιο σχετική με την πιστοποίηση προϋπηρεσίας απολυθέντος στρατιώτη στις «ειδικές δυνάμεις» (υπόθεση 16009/2002).

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε τον πειθαρχικό έλεγχο αιρετών εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης, λόγω άρνησής τους να συνεργαστούν με την Αρχή, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4, παράγρ. 9 του Ν. 2477/1997. Τα σχετικά αιτήματα αφορούσαν στον Δήμαρχο Άμφισσας και τον Νομάρχη Λευκάδας, οι οποίοι αρνήθηκαν να συνεργαστούν με την Αρχή, παρά τις επανειλημμένες επιστολές και αιτήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για την επίλυση υποθέσεων της αρμοδιότητάς τους. Στην πρώτη περίπτωση, η οποία αφορούσε σε μη απάντηση του Δήμου Άμφισσας σε αίτηση της Αρχής με αντικείμενο την εκτέλεση έργων για μεταφορά παλαιού κεντρικού υπονόμου, δεν υπήρξε καμιά ενημέρωση της Αρχής έως το τέλος του 2002. Στη δεύτερη περίπτωση, η οποία αφορούσε σε συνέχιση οικοδομικών εργασιών παρά την ανάκληση της οικείας οικοδομικής άδειας, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δεν είχε ενημερώσει την Αρχή για την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας έως το τέλος του 2002 (υποθέσεις 992/2001 και 1984/2001).

Λόγω άρνησης συνεργασίας με την Αρχή ζητήθηκε επίσης η πειθαρχική δίωξη του Προέδρου της Κοινότητας Γραμματικού (υπόθεση 10571/2001), της προϊσταμένης της Πολεοδομίας Ζακύνθου (υπόθεση 9819/2000), του Προέδρου της Κοινότητας Αφιδνών (υπόθεση 4358/2000) και του Δημάρχου Ύδρας (11889/2000). Στις προαναφερθείσες περιπτώσεις δεν υπήρξε ενημέρωση της Αρχής έως τα τέλη του 2002.

Αναφορικά δε με τον Δήμαρχο Ύδρας, συνεδρίασε το αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, η απόφαση του οποίου ουδέποτε κοινοποιήθηκε στην Αρχή.

Επειτα από άρνηση συνεργασίας του Δημάρχου Αράχοβας με την Αρχή, σχετικά με τη διατύπωση προς το ΥΠΕΧΩΔΕ πρότασης τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου πόλης, ώστε να αποδεσμευθεί τμήμα ακινήτου ενδιαφερόμενου πολίτη, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε τον πειθαρχικό έλεγχο του Δημάρχου Αράχοβας από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Η Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης της περιφέρειας ζήτησε από τον δήμαρχο ενημέρωση και, μετά την παρέμβαση της συγκεκριμένης υπηρεσίας, ο δήμαρχος της απάντησε, με κοινοποίηση στον Συνήγορο του Πολίτη, ότι το αίτημα του ενδιαφερόμενου πολίτη για άρση της απαλλοτρίωσης της ιδιοκτησίας του είχε εγκριθεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου Αράχοβας (υπόθεση 6449/2001).

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τη Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου κατά του Δημάρχου Αχαρνών και όλων των εμπλεκόμενων υπαλλήλων, λόγω άρνησής τους να συνεργαστούν με την Αρχή για την επίλυση υπόθεσης σχετικά με τη λειτουργία καταστήματος εστίασης. Ύστερα από αυτά, ασκήθηκε πειθαρχικός έλεγχος, στη συνέχεια δε εστάλη προς την Αρχή απάντηση του δημάρχου. Ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε την απάντηση ικανοποιητική και έθεσε την υπόθεση στο αρχείο (υπόθεση 5768/2001).

4.2 ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγρ. 10 του Ν. 2477/1997, ο Συνήγορος του Πολίτη παραπέμπει στον εισαγγελέα υποθέσεις, όταν κατά τη διερεύνησή τους προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από υπάλληλο, λειτουργό, ή μέλος της διοίκησης. Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Αρχή διαβίβασε στον εισαγγελέα τις ακόλουθες υποθέσεις:

Παράνομη λειτουργία εστιατορίου-καφετέριας στον χώρο του Ομίλου Αντισφαίρισης Καλαμαριάς με την ανοχή της Πολεοδομίας και του Δημάρχου Καλαμαριάς. Το εν λόγω κατάστημα λειτουργούσε χωρίς νόμιμη άδεια, εξέπεμπε οσμές και προκαλούσε θόρυβο, δεν είχε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα πυρασφάλειας ούτε διέθετε εγκεκριμένη μελέτη πυρασφάλειας. Κατά τη διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι το εν λόγω οικοδομικό τετράγωνο είναι χαρακτηρισμένο ως αθλητικός χώρος, ενώ οι ίδιες οι εγκαταστάσεις του ομίλου ανεγέρθηκαν χωρίς την κατά νόμο απαιτούμενη οικοδομική άδεια (υπόθεση 16548/2000).

Παράνομη έκδοση άδειας λειτουργίας αρτοποιείου από τη Διεύθυνση Βιομηχανίας και Ορυκτού Πλούτου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης σε περιοχή αμιγούς κατοικίας. Παράνομη συνέχιση λειτουργίας και αποσφράγιση του αρτοποιείου (υπόθεση 15500/2000).

Παράνομη αλλαγή χρήσης (υπόθεση 1636/2000) στον περιβάλλοντα χώρο του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας, σε οδό και χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων, χωρίς εγκεκριμένη μελέτη και με ελλιπή μέτρα ασφαλείας πεζών και αθλουμένων, με την ανοχή των άμεσα εμπλεκόμενων υπηρεσιών (Πολεοδομικό Γραφείο Νομαρχίας Πειραιά, Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού ΥΠΕΧΩΔΕ, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας).

Έκδοση οικοδομικής άδειας σε ρέμα, εξαίρεση από κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών εν μέρει εντός του αιγιαλού, μείωση του προστίμου, παράβαση καθήκοντος και διακριτική μεταχείριση σε βάρος πολιτών από το Πολεοδομικό Γραφείο Κύμης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευβοίας. Μη καθορισμός του αιγιαλού από την Κτηματική Υπηρεσία Ευβοίας (υπόθεση 5585/2001).

Άρνηση του προϊστάμενου και υπαλλήλων της Πολεοδομίας Γλυφάδας να συνεργαστούν με τον Συνήγορο του Πολίτη. Μη πραγματοποίηση αυτοψιών για καταγραφή των συστηματικών οικοδομικών παραβάσεων που γίνονται από κατασκευαστές. Έχει αρχίσει προκαταρ-

κτική εξέταση για πολλές από τις εν λόγω υποθέσεις (4861/1999, 4714/1999, 4889/2000, 8107/2000, 11015/2000, 15486/2000, 17826/2000 1434/2002, 580/2002).

Παρά την έλλειψη ισχυρής νομικής βάσης, την αντίθετη πάγια νομολογία του ΣτΕ και τις υπάρχουσες αντίθετες εγκυκλίους, ο Υπουργός Γεωργίας, για τέταρτη συνεχή χρονιά, εξέδωσε απόφαση με την οποία επέτρεπε στον Νομάρχη Κερκύρας να πραγματοποιήσει αεροψεκασμούς για την καταπολέμηση του δάκου της ελιάς. Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε ζητήσει από τον υπουργό να μην προβεί στην έκδοση της απόφασης, ενώ στη συνέχεια ζήτησε από τον νομάρχη να μην πραγματοποιήσει τους αεροψεκασμούς. Ο τελευταίος προέβη σε αυτούς, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις που έθετε η υπουργική απόφαση, αρνούμενος να συνεργαστεί με τον Συνήγορο του Πολίτη. Έχει ήδη αρχίσει προκαταρκτική εξέταση (υποθέσεις 11327/1999, 16517/2000).

Αδράνεια του Νομάρχη Ανατολικής Αττικής να παύσει τη λειτουργία παράνομου πτηνοτροφείου στη θέση Σαραντάρι της Σκάλας Ωρωπού και να προβεί στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος και του ρέματος, επί του οποίου έχουν γίνει εκτεταμένες παρεμβάσεις. Έχει ήδη αρχίσει προκαταρκτική εξέταση, ενώ ύστερα από την πρόσφατη κακοκαιρία πλημμύρισε το ρέμα προξενώντας εκτεταμένες καταστροφές (υπόθεση 11913/2000).

Παρά την ύπαρξη δύο αποφάσεων του ΣτΕ, ο Νομάρχης Λέσβου αρνήθηκε να συνεργαστεί με την Αρχή. Δεν προέβη στη σφράγιση των εγκαταστάσεων δεξαμενών πετρελαίου οι οποίες λειτουργούσαν παράνομα ούτε στην αποτελεσματική αποκατάσταση του περιβάλλοντος, παρά τη διαπιστωμένη ρύπανση στην περιοχή των εγκαταστάσεων (υπόθεση 781/2001).

Έκδοση οικοδομικής άδειας καθ' υπέρβαση της ισχύουσας νομοθεσίας από το Πολεοδομικό Γραφείο Σύρου. Παρά την ύπαρξη πολεοδομικών παραβάσεων, δεν διακόπηκαν οι οικοδομικές εργασίες ούτε συντάχθηκε έκθεση

αυθαίρετων κατασκευών και πρωτόκολλο καταστάσεων (υπόθεση 14227/2000).

Μετατροπή δρόμου σε πεζόδρομο, χωρίς την πραγματοποίηση των από τον νόμο προβλεπόμενων μελετών από τον Δήμο Χαϊδαρίου. Παράλειψη διενέργειας ελέγχου των όρων λειτουργίας των καταστημάτων (υπόθεση 16165/2001).

Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) αρνήθηκε να προβεί στον διορισμό επιτυχόντος σε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ, επικαλούμενη στρατολογική του εκκρεμότητα. Ωστόσο, η περίπτωση του συγκεκριμένου επιτυχόντος καλύπτεται απόλυτα από τη ρύθμιση του άρθρου 27, παράγρ. 2 του Ν. 2915/2001, σύμφωνα με την οποία είναι δυνατός ο «διορισμός στον ευρύτερο δημόσιο τομέα» όσων είχαν εκτίσει ποινή ανυποταξίας λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων προ της ισχύος του Ν. 2510/1997. Η ΥΠΑ επέμεινε στην άρνησή της, ισχυριζόμενη αβάσιμα ότι η παραπάνω διάταξη καταλαμβάνει μόνο τον «ευρύτερο δημόσιο τομέα» και όχι τον στενό πυρήνα της δημόσιας διοίκησης. Εν όψει του κινδύνου διεθνούς διασυρμού (αφού η παραπάνω διάταξη είχε ψηφιστεί σε εκπλήρωση διεθνούς υποχρέωσης της χώρας μετά την απόφαση «Θλιμμένος κατά Ελλάδα» του Δικαστηρίου ΕΣΔΑ), ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών να διερευνήσει το ενδεχόμενο παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 του ΠΚ). Η εισαγγελία άσκησε ποινική δίωξη, στη συνέχεια δε η ΥΠΑ έσπευσε να προβεί στον διορισμό του ενδιαφερομένου (υπόθεση 11680/2002).

Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας παραδέχθηκε ότι το απαλλακτικό πόρισμα διοικητικής εξέτασης που είχε διενεργηθεί από την Αστυνομική Διεύθυνση Ορεστιάδας (επί καταγγελίας για βιαιοπραγία αστυνομικών) κατέλειπε ανυπέρβλητα λογικά και πραγματολογικά κενά και παρήγγειλε νέα διοικητική εξέταση, της οποίας το πόρισμα ενσωματώθηκε στη δικογραφία της δικαστικής προανάκρισης που είχε εν τω μεταξύ διαταχθεί (υπόθεση 15917/2002).

